

INDEX CAPITUM.

PRIORIS DISSERTATIONIS.

CAPUT I.

Controversia status exponitur ; & ex ipsa ejusdem expositione primum momentum elicetur , pro Romano Pontifice falli nescio ,

CAPUT II.

Alterum pro Romani Pontificis infallibilitate momentum petitur , ex Christi Domini oratione pro Petro fusa , in mortis per vigilie .

CAPUT III.

Terium ex Christi D. pollicitatione Petro facta petitus argumentum , pro R. Pontificis infallibilitate .

CAPUT IV.

Ex universalis cura pastorali Petro demandata , quartum momentum elicetur , ad R. R. Pontificis Asphaliam comprobandum .

CAPUT V.

Quinta pro Pontifice , falli & fallere nescio probatio petitur , ex Clementis VI. fidei formula Armenis exhibita .

CAPUT VI.

Romani Pontificis , in judicandis fidei morumque questionibus Asphalia , seu infallibilitatis invictis rationibus demonstratur .

CAPUT VII.

Diluvuntur adverse sententiae momenta , ab errantium ut patant Pontificis exemplis petita . Ac primum Petrus de violata fide accusatus , a calunnia vindicatur .

CAPUT VIII.

Victor I. & Stephanus I. Romani Pontifices ab officiis erroribus vindicantur .

CAPUT IX.

Marcellinus , Liberius , Melchiades Romani Pontifices absolvuntur .

CAPUT X.

A Zozimo , Hormisdza , Vigilio , Honorio heresios culpa depellitur .

CAPUT XI.

Gregorii III. Stephanii II. Nicolai I. Responsa , variis Consultribus data , & erroris para demonstrantur .

CAPUT XII.

De violata religione , ac fide purgantur Stephanus VII. Sergius III. Calefius III. Alexander III. aliisque Romanii Pontifices .

CAPUT XIII.

Ab Innocencio III. Bonifacio VIII. & Bonifacio IX. pravi dogmatis culpa depellitur .

CAPUT XIV.

Joannes XXII. bina violata fidei accusatione oneratus , a calunnia liberatus . Sextus V. Vulgate Versionis emendator excusat .

CAPUT XV.

Clemens XI. erroris purus & integer ostenditur , in celebri Constitutione Unigenitus , anno 1713. data die 8. Septembris .

CAPUT XVI.

Expllicantur quorundam Pontificum dicta , qui & se , & Predecessores suos errori obnoxios , ultra citroque profesi sunt .

CAPUT XVII.

Relique contra Romanorum Pontificum Asphalam difficultates expedientur .

POSTERIORIS DISSERTATIONIS.

CAPUT I.

Questionis status aperitus . Prestare Romanos Pontifices Concilii Ecumenicis , a notatione nominum ac titularum ostendit .

CAPUT II.

Superiores esse Romanos Pontifices Concilii Ecumenicis , evincit suprema potestas , quam in iis , imo & supra ea exercent iure suumo , semperque exercuerunt .

CAPUT III.

Romanorum Pontificum super Concilia Ecumenica emittentiam probat , quod a Pontificibus ad Concilia nullum appellare licet ; a Conciliis tamen ad Pontificis omnino permisum sit .

CAPUT IV.

Eadem probat eminentiam , quod Papam etiam graviter , & cum scandalo delinquentem , Concilium ordinarie ut agere & regulariter judicare non possit ; solo excepto heresis easu manifesto , quo tunc Pontifex esse definit .

CAPUT V.

Adversae sententiae momenta diluvuntur , ac illa primum que a ratione petuntur .

CAPUT VI.

Nomullorum Conciliorum expenduntur exempla , que vel in ipsis Pontificis iudicium exercuerunt ; vel illorum iudicia recognoverunt ac retractarunt .

CAPUT VII.

Nulla Romanorum Pontificum facta probant , eos Concilia Ecumenica novisse potestate sibi atque auctoritate superiora .

CAPUT VIII.

Quo sensu Romani Pontifices teneri se dixerint Sacrorum Conciliorum Canonibus , & ad illorum observantiam adstringi ; quin idcirco sacris Conciliis subint .

CAPUT IX.

Appellationes seu provocaciones a Romano Pontifice ad Concilium Ecumenicum facte , tamquam futilis refectionis , ad oppugnandam Pontificis supra Concilium ementiam .

CAPUT X.

Decretum Sessionis quarte & quinti Concilii Constantini explicatur ; ut nihil supra R. Pontificis in Concilium Ecumenicum porficiat atque auctoritati repugnes .

APPENDIX Historia .

DE

7 DE ROMANO PONTIFICE

IN FERENDO DE FIDE MORIBUSQUE JUDICIO,
FALLI ET FALLERE NESCIO,

DISSERTATIO PRIOR.

CAPUT I.

Controversie status exponitur ; & ex ipsa ejusdem expositione primum momentum elicetur , pro Romano Pontifice , falli & fallere nescio .

I.

Um de Romani Pontificis , in ferendo de fide moribusque judicio , Asphala loquitur , infallibilitate , disputationem instauit , non tam mihi animus est , singulare illud Sedis Apostolicae privilegium longa dictio disputatione que tueri atque defendere ; quam Romanos Pontifices , de violata fide , solutisque lato iudicio mortuum legibus perperam accusatos , a calunnia vindicari . Primum enim illud fecere cumulate fatis quorundam istud Argumentum polemice in Scholis Theologicis pertracrarent ; illud alterum fecere pauci , aut certe modice . Ego itaque vice versa , prout ratio postulat , studia accommodaas , primum paucis agam , alterum suse lateque .

Ut ergo singulare illud Sedis Apostolicae privilegium paucis expediam debita methodo , illud ante omnia explicabo , bonaque in luce ponam , quid vocetur in controversiam , dum de Romani Pontificis Asphala , seu ut Schola loquitur , loquemurque non ipsi , infallibilitate , disputatur . Quod ni fecerim accurate , caciis ambigibus implicabitur disputatione , quas ne Dædalus ipse resolvet .

II. Non itaque queritur in praesenti , num R. Pontifex , quoiescumque , & ubicunque de fide , aut de moribus , ore vel scripto loquitur , falli & fallere nequeat , errare ipse , & ceteros in errore inducere . Equis enim ita desipit , ut id velet cum vel sic Pontifex non loquatatur ut Pontifex , summusque Ecclesie Hierarcha , sed uti privatus docttor , & homo , circumdatu[m] infirmitate , ut ait Apostolus , qui & debet quodvis Sacrificium offerre pro fide & populi ignorantia . At illud maxime queritur , num Pontifex Sententiam aliquam , in materia fidei & morum , ex Cathedra , seu ex tribunali , soleani ritu pronuncians , servatique debitis iuriis formulis ; hoc est , sufs primum ad veritatem spiritum advocatione soleani bus precibus , premisso serio rei totius examine , præhabita consultatione Ecclesie sua Romana , intra Urbis ambitus constituta , seu ut præfens habet usus , exhibitis ad consultationem E. E. Cardinalibus , qui Romanum hodie Clerum continuant ; utrum , inquam , vel sic possit Pontifex in errore dogmatis prolabi ; falsumque iudicio statuere definit atque decernere , cum Ecclesiam Universalem edita Constitutione docuit instruit , & informar .

In limitibus , alisque angustioribus , quæstionem hanc celebratam circumscribunt , expliqueant illi ipsi , qui hac ipsa ætate nostra Pontificiam asphalam , seu infallibilitatem acris imputarunt . Pontificemque vel sic falli posse contendunt ; ac tum maxime Ludovicus Maimburgus , Societas Jesu desertor , in suo illo Tracta-

tu historico ; de Statu , & prerogativis Ecclesie Romana , illiusque Episcoporum , gallice scripto pag . 67. cuius verba observatione dignissima syllabatim referre non piget . La question est de faire , si quand le Pape parle sur le Chaire de Rome , en Maistre , & en Docteur de tous les fidèles ; & qu'apres avoir bien examiné ce dont il s'agit , en plusieurs Congregations , en son Conseil , son Confesseur , son Synode de ses suffragans , de ses Cardinaux , & de ses docteurs ; consulté même des Universitez , & demandé par prières publiques , & tres solennelles l'assistance du S. Esprit ; il enseigne tous les Chrétiens , définit , propose à toute l'Eglise par une Bulle , ou Constitution ce qu'il doit croire : si dis-le , en prononçant de la sorte , il est infallible , ou non ? Si son jugement porté & déclaré en cette maniere peut être reformé par un Concile Universel . Quod ita latine dicas . (Quæstio in hoc sita est , num quando Papa in Cathedra Romana loquitur , ut fidelium omnium magister , & doctor , & de qua agitur mature expensa , in variis Congregationibus , in Consistorio suo , Consilio suo , suaque Suffraganeorum suorum , Cardinals , Doctorumque Synodo ; consultis etiam Universitatibus , & invocato publicis ac festis anniversariis Spiritus Sancti lumine ; Christianos docet universos , definit , proponitque toti Ecclesia , per Bullam seu Constitutionem , quid credendum sit ; num inquam ita pronuntiatur Romani Pontifex , sit infallibilis , nec ne ; ejusque iudicium ita latum ac declaratum possit ab Universali Concilio reformari ?)

III. Interim tamen a Maimburgo , ejusque Symmictis (qui controversia hujuscemus celebratam statum ita exponunt , Pontificesque ius præmissis formulis , ex Cathedra pronunciantes , falli etiam atque errare posse contendunt ,) scire velim , an non in fumum abeat , quacumque subinde nobis occident , errorum a Romanis Pontificibus admisorum exempla ; ut errare illos posse , imo & errare sepe , nobis ostendant ? Quid enim , per fidem numerum ! si Petrus Romanorum Pontificum primus , Christum (quod obiectare illi solent) in passione se nosse negavit ? Quid si Marcellinus Pontificum alter , in publica persecutione suppliciis vietus , thus idolis adolevit ? Quid si Liberius , exilio radio superatus , Ariana tandem perfidie , & S. Athanasi damnationi subscriptus ? Quid si Vigilius trium Capitulorum damnationi diu obtinet ? Quid si Honorius , datis ad Sergium Epistolis , Monothelitarum errori favere visus est , aut etiam favit ? Quid si Joannes XXII. in errorem de visione beata dilatione propendere visus est , propenditque re ipsa ? Itene iis in casibus , alisque facti soliti , Judicium solletere aliquod , quale ipsum late describunt , tulere laudati Pontifices , ut ad questionem que nobis in manus est , exempla hujusmodi trahi possint ? Quanam tuam habita sunt ad consultationem , Cardinalium Episcoporum Theologorumque Consultationes ? Que celebrata tunc Consistoria ? Quæ vocata in consilium studiorum Academia ? Quæ fusa ad divinum Spiritum invocandum , solennes ac publicæ preces ? Quæ doctrinæ sancte definiendiæque

pre-

præmissa ex forma juris examina? A præsenti agitur instituto longe abeunt tot illa errantum, ut ajunt, in fide Pontificum exempla; si quo sensu debet, ipsique volunt, de Pontificum infallibilitate quæstio ventiletur. Imo tota jam formulæ cadum, seque inceptos, atque insulso argutatores offendunt, qui iis solis, alisque similibus nituntur exemplis, ut Pontifices, in ferendo de fide moribusque judicio, errori obnoxios nobis ostendunt.

IV. Nos e contrario Romanorum Pontificum Asphaliam, seu infallibilitatem, qualis ab illis etiam impugnatoribus explicatur, proludivi momentu probamus, nulla unquam arte solvendo Pontificesque & Sacro tribunali, solemnitati pronosticantes, hoc est, præhabita Ecclesia intra Urbis ambitum constituta consultatione, (seu ut præfens haber uſus, adhibitis ad consultationem E. E. Cardinalibus, qui Romanam hodie Clerum constitutum) in causa fidei judicantes, errare omnino non posse, ceteroque in errore inducere, ineluctabiliter demonstramus, in hunc sane modum.

Si Romanus Pontifex, ita ut explicatum est, judicans atque pronosticans, erraret in fide, ceteroque in errore induceret, Ecclesia quoque Romana, qualis modo descripta est, in eundem errorem incideret, ceteroque periret; utpote quæ Pontificis coaerteret errori, euidenter dato consilio comprobatur. Porro non posse Ecclesiæ Romanæ, qualis modo descripta est, errare in fide, ceteroque in errore inducere, tota retro proficit antiquitas; quæ eam Omnia Ecclesiæ matrem atque magistrum semper agnovit, Centrumque unitatis Ecclesiastica semper dixit, Ad quam omnes Ecclesiæ necesse sit convenire; Ad quam perfidia accessum habere non posse; Quam non vincere superbe inferorum portæ: in qua semper est Apostolorum servata Traditione; Unde Sacerdotialis unitas omnis exorta est. Quibus loquendi formulæ abundant D. Cyprianus Epist. 41. 45. 55. S. Irenæus Lib. 3. adverſus herætes Cap. 3. S. Hieronymus Epist. 57. ad Damatum, Optatus Milevitani lib. 2. contra Parmenianum, S. Augustinus Epist. 162. & in Psalmo contra partem Donati, S. Bernardus libr. 2. de Confessione Cap. 8. Concilium Lateranense sub Innocentio III. Concilium Tridentinum Seff. 22. cap. 8.) Equa enim forte omnia Ecclesiæ mater atque magistra a Deo data, erraret in fide; illa inquam ad quam perfidia accessum habere non posse? Aut quo fatum centrum unitatis Ecclesiastica ab ipsa unitate decideret; illa inquam ad quam omnem Ecclesiæ convenire necesse est? Ut profecto necessario decidit, quicquid ab ea desidit fide, quæ omnium Ecclesiæ membrorum vinculum est. Certe cum Ecclesia Romana Summi Pontificis lingua loquuntur, quoque nobis illius ora fundat oracula; parum fidelis populus Ecclesia Romana proposit infallibilitas, si non esset Romanus Pontifex in redendis fidei Oraculis, suauaque Ecclesiæ Traditione populus declaranda, pariter infallibilis; Ex Ecclesiæ igitur Romane infallibilitate, quam tota retro novit antiquitas, Romani Pontificis infallibilitas, necessaria confutatione demonstratur.

V. Reponit fortasse no[n]m[em]o, ut ineluctabilis argumentum, ex tota retro antiquitate petiti vim ac robur elidat: Romanam Ecclesiæ tot illi tituli a Patribus, & Concilis honestatem, non illam intelligi, quæ Romæ ambitu continetur, sed illam duntaxat esse, quæ toto terrarum orbe diffunditur; quoque Romana & ipsa dicitur communione, non locali circumscriptione. At inepit profus atque inscite. Quandoquidem non potest Ecclesia, ut est toto orbe diffusa, ceterarum, quæ

præter ipsam nullæ sunt, mater dici atque magistra; nec potest tota Ecclesiæ Universitas, peculiarium Ecclesiæ centrū vocitari. Uti profecto linea simul omnes, peculiaris cuiusque linea ecentrum esse non possint: nec potest quis sui i[ps]i pater est atque magister. Ut fileam, Patres ex citatis bene multis, tacito Ecclesiæ Romana nomine, Petri Sedem, Ecclesiæ omnium matrem atque magistram, centrumque unitatis Ecclesiastica nuncupare; quo nomine Romanam Ecclesiæ Urbis ambitu circumclusam denotari, nemo non videt, nisi qui in calcaneo oculos gefsat. Quo loco ut alia tollantur aquivoca, quæ ex titulo universalis Ecclesiæ interdum admittuntur, observari obiter velim, quod Innoc. III. R. P. declaravit Epist. 209. lib. 2. quæ ab Antonio Augustino ad calcem compilationis Decretalium edita est. Dicitur quandoque universalis Ecclesia, quæ de universalis constat Ecclesiæ, que græco vocabulo Catholicæ nominatur. Et secundum hanc acceptiōem vocabili, Ecclesia Romana non est universalis Ecclesia, sed pars universalis Ecclesiæ, prima videlicet, & precipua veluti caput in corpore: quoniam in ea plenitudo potestatis existit, ad ceteras autem pars aliqua plenitudinis derivatur. Et dictus universalis Ecclesia, illa una, que continet sub se Ecclesiæ universas. Et secundum hanc nominis rationem, Romana tantum Ecclesia universalis nuncupatur; quoniam ipsa sola, singulari privilegio dignitatis, ceteris est prelata. Sicut & Deus universalis Dominus appellatur, quoniam universa sub eius dominio continentur. Sed id obiter, ad submovenda aquivoca quæ dum de Ecclesia Romana, iuxta muros Urbis constituta sermo fit, interdum occurrit.

Idcirco in Concilio Complutensi a Sixto IV. confirmato, dominatus est Petrus Oxomensis etiam ut hereticus, ex quod afferuerit Ecclesiæ Urbis Roma errare posse. Quem item errorem, eodem quoque hereticis nomine damnavit Sextus idem in Extravaganti, adversus eundem Petrum Oxomensem edita: ut refert Melchior Canus lib. 6. de locis Theologicis Cap. 7. Ex quibus omnibus eam ego consecutionem elicito. Ubi Pontifex, Ecclesia Urbis Romæ sententia, confitimus dante, pronuntiat, errare omnino non potest: alterum cum Pontifice erraret & ipsa.

VI. Annon ergo pugnatio loquuntur primi nosveri Pontificie asphaliam seu infallibilitatem impugnatores? qui cum Sedem Apostolicam, quam occupat Summus Pontifex, Romanamque Ecclesiæ Urbis finibus conclusum, cui illi specialiter praest, errare atque a fide decipere non posse, fateri cogantur; ne a tota retro antiquitate prædamni videantur; adhuc tamen Romanos Pontifices etiam ex Cathedra atque ex tribunal, in causa fidei pronosticantes, errare atque a fide decipere posse contendunt: itaque duo bene cohaerent, quoque nobis illius ora fundat oracula; parum fidelis populus Ecclesia Romana proposit infallibilitas, si non esset Romanus Pontifex in redendis fidei Oraculis, suauaque Ecclesiæ Traditione populus declaranda, pariter infallibilis; Ex Ecclesiæ igitur Romane infallibilitate, quam tota retro novit antiquitas, Romani Pontificis infallibilitas, necessaria confutatione demonstratur.

V. Reponit fortasse no[n]m[em]o, ut ineluctabilis argumentum, ex tota retro antiquitate petiti vim ac robur elidat: Romanam Ecclesiæ tot illi tituli a Patribus, & Concilis honestatem, non illam intelligi, quæ Romæ ambitu continetur, sed illam duntaxat esse, quæ toto terrarum orbe diffunditur; quoque Romana & ipsa dicitur communione, non locali circumscriptione. At inepit profus atque inscite. Quandoquidem non potest Ecclesia, ut est toto orbe diffusa, ceterarum, quæ

DISSERTATIO PRIOR CAP. I.

9

mana; dum Eminentissimi Patres, qui Romanum Clerum hodie constituant, ceterique Præfules in Consilium adhibiti sunt, afferuntque dedere folenniter & ex formula. Cum ii Sedem Apostolicam, Romanamque Ecclesiæ representant, fintque ipsamet Ecclesia Romana docens judicans & pronosticans. Ad eum sane modum, quo Episcopi universi in Concilio Ecumenico, una cum Pontifice capite suo judicantes ac pronosticantes, universam Ecclesiæ repræsentant, suntque ipsamet Ecclesia universa docens atque definiens.

Neque illos a patenti contradictione ac repugnantia excusat, quod laudant ex Divo Leone Epist. 53. ad Anatolium celebre dictum, aliud sunt sedes, aliud sedentes, seu presidentes in sedibus; quo certe nihil verius, nihil certius. Sedes enim nomen est officii auctoritatis & dignitatis: Sedens persona nomen est, officium auctoritatis & dignitatem obtinentis. Idque significat unice D. Leo, posse qui dignitatem aliquam obtinet, non agere pro officio & dignitate sua, seu recedere ab officio, atque ita posse Romanum Pontificem aliquando non agere pro dignitate Pontificia: dum scilicet pro privato se gerit, atque ex sensu proprio definit atque decrēvit. Quid certe nemo negaverit. Sic quid istud ad oleas? Quid ad præfentem quam agimus questionem? Postime Sunnum Pontificis ex Cathedra docens, seu Sede Apostolica Romane Ecclesiæ consulente & consente[n]te, de fide moribusque iudicium ferens, a catholicæ fide decipere? Putida igitur repugnantia convincuntur. Sed haec ad promulgam dicta: ad graviora momenta venientia. Ubi querundam hallucinationem in anteceduum occupavero, qui Romanos Pontifices sibi ab Ecclesia Romana, seu ab E. E. Cardinalibus infallibilitatem acceptos existimant non a Deo, si nonni[m] præmissa illorum consultatione, de fide moribusque iudicant. Errant illi, & quidem longe gravissime. Infallibilitatem quippe suam a Deo ipso recipiunt Romani Pontifices, non ab ipsis, quos adhuc Consultoribus, dum ex Cathedra iudicium faciunt: ecque ipsa præmissa Consultationes non nisi media sunt, ex prudentia adhibita, ut infallibilitatem a Deo ipso recipiant; qui eam non ostentantibus, & dormientibus Pontificibus largitus, sed diligenter, & humana via, & ratione querentibus rei, que definienda est, certitudinem. Ut loquitur Melchior Cano Infallibilitatis Pontificiae defensor acerimus lib. 5. de locis Theologicis cap. 5. Certe nemo omnium de sua in iudicandis fidei controversiis infallibilitate certior, ac fecurior esse potuit Apostoli ipsi: quibus Christus Dominus tam disserit ad promiserat: Ecce ego vobis sum usque ad consummationem seculi . . . Et iterum: Mittan in vos Spiritum veritatis, ut maneat vobis in eternum . . . Ille vos docebis omnem veritatem. Et tamen, ubi post Christi in Cœlo ascensum, mota est Antiochiae controversia longe gravissima de Mosaici legis iuglo, Gentilibus ad Christum converſis imponens; Paulus & Barnabas, qui illi præsentes aderant, media sumere ad controversias definitionem oportuna: Ecclesiæ scilicet, que Jerosolymis adierunt, & confuluerunt eorumque rogatu convenuerunt, qui illi aderant Apostoli, & Seniores videre de verbo hoc: magna que inter eos veritatis exquisitio facta est, antequam ad iudicium veniretur, ut habetur Actorum 15. Unde intelligere est præmissam a Christo Domino Ecclesiæ fidei infallibilitatem, nec Romanos Pontifices, nec ipsa Concilia eximere ab obligatione inveligandi veritatem, eaque sumendi media, quæ ad eam cognoscendam fuit necessaria. Qualia profecto sunt, studium, meditatio Scripturarum, consultatio, confutatio, fuisse ad veritatis

Spiritum advocandum, preces publicæ: quæ nisi Romani Pontifices in anteceduum adhibeant, ex Cathedra, & cum infallibilitatis privilegio pronunciare putandi non sunt. Sed de his plenius in Prologo, ubi æmularum nostrorum criminationes repulimus, occupavimus.

CAPUT II.

Alterum pro Romani Pontificis infallibilitate momentum petitur, ex Christi D. Oratione pro Petro fusa, in moris per vigilio.

I. Factum ut narratur in Evangelio Luca 22. exponere satis est, ut momentum probationis alterum elicatur. Verfabantur Apololii omnes in proximo Fidei amittenda periculo, propter scandalum quod ex Christi Domini morte passuri erant. Pro uno tamen Petro Christus oravit, ut non deficeret fides ejus, possetque conversus ceteros confirmare. Simon Simon ecce Satanus expetivit Vos ut cibaret quasi iriticum: ego auferrogavi pro te, ut non deficit fides tua: Et tu aliquid conversus confirmas fratres tuos. Quod quo fine fecerit Dominus, exponit S. Leo Magnus Serm. 3. in anniversario die Assumptionis sue, inquit, Communis orati omnibus Apostolis periculum de tentatione formidans; & tamen specialis a Domino Petri cura suscipitur, & pro fide Petri proprie supplicatur; tanquam aiorum status certior futurum, si mens principis vieta non fuerit. In Petri ergo omnium fortitudo munitor, & Divine gratia ita ordinatum auxilium, ut firmitas que per Christum Petro tribuitur, per Petrum Apostolis conferatur. Christus autem a Patre semper exauditus est pro sua reverentia, ut habetur ad Hebreos 5. facteturque ipsem Patrem alloquens Joannis 11. Ego scio quia semper est. Quid ergo inde confequitur, nisi quod intulit Augustinus lib. de Correptione & gratia, Cap. 8. Cum Christi innatus es, non posset oratio, quid aliud orari, nisi ut habet Petrus in fide liberimam fortissimam invictissimam voluntatem? Porro quod oravit pro Petro Christi D. obtinuitque, pro ejusdem in Romana Sede Successoribus oravit perinde atque obtinuit; iudicio quidem Veterum Patrum Conciliorum at Pontificum. Ex Christi itaque Oratione pro Petro fusa, Romani Pontificis infallibilitas certa illatione probatur, atque convincitur.

II. Jam Veterum testimonia hæc habeto, qui hanc ipsam confutationem, Romana scilicet Sedis, illiusque Pontificum infallibilitatem atque indeficiant, ex fusa a Christo D. Oratione collegant, atque probarunt.

Gatho R. P. in epistola ad Constantium Imperatorem, quæ in Sexta Synodo Ecumenico legitur, probataque est, post explicatam Ecclesiæ sue fidem adversus errores tunc emergentes, ita subiungit: (Hæc est vera fidei regula, quam ut in proferis & in adversis veraciter tenuit ac defendit hæc spiritualis mater imperii vestri, Apostolica Christi Ecclesia; quæ per Dei omnipotentis gratiam, a tramite Apostolica traditionis nunquam errasse probabitur, nec hereticis, nisi novitatis depravata succubuit; sed ut ab exordio fidei Christiane percepti, ab auctoribus Apostoli, & Seniores videre de verbo hoc: magna que inter eos veritatis exquisitio facta est, antequam ad iudicium veniretur, ut habetur Actorum 15. Unde intelligere est præmissam a Christo Domino Ecclesiæ fidei infallibilitatem, nec Romanos Pontifices, nec ipsa Concilia eximere ab obligatione inveligandi veritatem, eaque sumendi media, quæ ad eam cognoscendam fuit necessaria. Qualia profecto sunt, studium, meditatio Scripturarum, consultatio, confutatio, fuisse ad veritatis

Scrib. Tom. V.

B , re

10 DE ROMANO PONTIFICE.

re eum fratres suos admonuit; quod Apostoli
cos Pontifices, meæ exiguitatis prædecessores
confidenter fecisse cunctis est manifestum.)

D. Gregor. M. Epist. 7. lib. 2. Registri, Romana Ecclesia nunguam erravit, nec in perpetuum
(Scriptura testante) errabit.

Leo IX. Epist. 5. ad Petrum Patriarcham Antiochenum, Petrus Iohannes ille est, pro quo ne deficeret fides ejus, Dominus & Salvator afferit se rogasse, dicens, Simon rogavi pro te ut non deficiat fides tua. Quæ venerabilis, & efficax Oratio obtinuit, quod bæstens fides Petri non deficeret, nec defutata creditus in Throno ejus, in seculum secutus, sed confirmabit corda fratrum.

Idem Sermon 2. de Consecratione Pontificis, Rogavit Christus pro fide Petri, & impetravit, quoniam exauditus est pro sua reverentia. Et ideo fides Apostolica Sedis in nulla unquam turbatione defecit, sed integra semper & illibata permanxit, usque privilegium Petri persistet inconsumum.

D. Albertus Magnus in Caput 22. Lucæ. Autem Dominus Simoni, qui & ipse principialis fuit, (ut per illum confortatio ad alios ordinare derivaretur) Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua. Hoc argumentum efficax est, pro Sede Petri, & Successore illius, quod fides ejus non finaliter deficiat.

S. Thomas 2.2. quest. 1. art. 10. Ad illius autoritatem pertinet editio Symboli, ad cuius auctoritatem pertinet finaliter determinare ea quæ sunt fides.

Hoc autem pertinet ad auctoritatem Summi Pontificis, ad quem majores, & difficiliiores Ecclesiæ questiones referuntur, ut dicatur in decretabilis extra de Baptismo Cap. Majores. Unde Dominus Luca 22., Petro dixit, quem Sunnum Pontificem constituit: Ego pro te rogavi Petri, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando confirma fratres tuos. Et ratio hæc quippe prerogativa Sedis est. Cui enim alteri aliquando dictum est, Ego pro te rogavi. Ergo quod sequitur, a Petri Successore exiguit, & tu aliquando conververis confirma fratres tuos.

Canonica Sanctio Cap. Majores de Baptismo: Majoris Ecclesia causas, præterim circa articulos fiduci contingentes, ad Beati Petri Sedem referendas intelligit, qui novit Dominum pro eo exorato, ut non deficeret fides ejus. Hoc est, ut non deficeret fides in Sede illius, ad quem fidelis caussæ sunt referenda: alias adducta ratio nulla esset. Anselmus Episcopus Havelbergensis Lotharii II. Imperatoris Occidentis Legatus, in Colloquio Constantiopolitano habito, cum Nichiteu Niceta Episcopo Nicomediensi, quod extat Tomo XIII. Spicilegi Dacheriani: S. Romana Ecclesia præ ceteris a Domino preelecta, speciali privilegio ab ipso donata est & beatificata, & quadam prerogativa omnibus Ecclesiæ preeminet, & jure divino antecellit. Aliis namque diversis in temporibus, variis heresis occupatis, & in Fide Catholicæ mutantibus, illi supra Petram fundata, & solidata semper manifit inconcussa, nullis falsis, & sophistis hereticorum argumentis a simplicitate fidei aveli potuit. Quis scuto divina sapientie, Domino protegente, contra dolosas questiones semper munita fuit. Unde & Dominus sciens alias Ecclesiæ hereticæ impulsione nimium vexandas, & Romanam Ecclesiam, quam ipse supra Petram fundaverat, nunguani in fide debilitandam, dixit Petro: Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conververis confirma fratres tuos: as si aperte dicat, tu qui hanc gratiam accipisti, ut alii in fide naufragantibus, semper in fide immobili, & constans permaneas, alios vacillantes confirma, & corrigere. Merito itaque privilegium prælationis super omnes accepit, qui in conservanda integritate fidei pro omnibus privilegium a Domino suscepérat. Non solum autem ex predictis, verum etiam ex aliis multis Conciliis per Orientem celebratis, necon etiam ex plurimis Africa Conciliis, in quibus variae heres dannata sunt, constat Romanam Ecclesiam duo privilegia divinitus habere, videlicet pro omnibus incorruptam fidei puritatem, & super omnes potestatem judicandi. Quibus verbis indeficiens privilegium ad Petri Successores, Romanos nempe Pontifices extendit Au-

felius, quem admodum & judicandi potestatem.

Innocentius III. Epist. 209. ad Patriarcham Constantinopolitanum, Pro Petro Dominus se orasset: ex hoc innuens manifeſte, quod Successores ipsius a fide Catholica nullo unquam tempore deviarent sed revocarent magis alios, & confirmarent etiam hesitantes; per hoc sic confirmandi alios potestatem indulgens, ut alii necessitatem imponeret obsequendi.

Idem Sermon 2. de Consecratione Pontificis, Rogavit Christus pro fide Petri, & impetravit, quoniam exauditus est pro sua reverentia. Et ideo fides Apostolica Sedis in nulla unquam turbatione defecit, sed integra semper & illibata permanxit, usque privilegium Petri persistet inconsumum.

D. Albertus Magnus in Caput 22. Lucæ. Autem Dominus Simoni, qui & ipse principialis fuit, (ut per illum confortatio ad alios ordinare derivaretur) Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua. Hoc argumentum efficax est, pro Sede Petri, & Successore illius, quod fides ejus non finaliter deficiat.

S. Thomas 2.2. quest. 1. art. 10. Ad illius autoritatem pertinet editio Symboli, ad cuius auctoritatem pertinet finaliter determinare ea quæ sunt fides.

Hoc autem pertinet ad auctoritatem Summi Pontificis, ad quem majores, & difficiliores Ecclesiæ questiones referuntur, ut dicatur in decretabilis extra de Baptismo Cap. Majores. Unde Dominus Luca 22., Petro dixit, quem Sunnum Pontificem constituit: Ego pro te rogavi Petri, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando confirma fratres tuos. Et ratio hæc quippe prerogativa Sedis est. Cui enim alteri aliquando dictum est, Ego pro te rogavi. Ergo quod sequitur, a Petri Successore exiguit, & tu aliquando conververis confirma fratres tuos.

Canonica Sanctio Cap. Majores de Baptismo: Majoris Ecclesia causas, præterim circa articulos fiduci contingentes, ad Beati Petri Sedem referendas intelligit, qui novit Dominum pro eo exorato, ut non deficeret fides ejus. Hoc est, ut non deficeret fides in Sede illius, ad quem fidelis caussæ sunt referenda: alias adducta ratio nulla esset. Anselmus Episcopus Havelbergensis Lotharii II. Imperatoris Occidentis Legatus, in Colloquio Constantiopolitano habito, cum Nichiteu Niceta Episcopo Nicomediensi, quod extat Tomo XIII. Spicilegi Dacheriani: S. Romana Ecclesia præ ceteris a Domino preelecta, speciali privilegio ab ipso donata est & beatificata, & quadam prerogativa omnibus Ecclesiæ preeminet, & jure divino antecellit. Aliis namque diversis in temporibus, variis heresis occupatis, & in Fide Catholicæ mutantibus, illi supra Petram fundata, & solidata semper manifit inconcussa, nullis falsis, & sophistis hereticorum argumentis a simplicitate fidei aveli potuit. Quis scuto divina sapientie, Domino protegente, contra dolosas questiones semper munita fuit. Unde & Dominus sciens alias Ecclesiæ hereticæ impulsione nimium vexandas, & Romanam Ecclesiam, quam ipse supra Petram fundaverat, nunguani in fide debilitandam, dixit Petro: Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conververis confirma fratres tuos: as si aperte dicat, tu qui hanc gratiam accipisti, ut alii in fide naufragantibus, semper in fide immobili, & constans permaneas, alios vacillantes confirma, & corrigere. Merito itaque privilegium prælationis super omnes accepit, qui in conservanda integritate fidei pro omnibus privilegium a Domino suscepérat. Non solum autem ex predictis, verum etiam ex aliis multis Conciliis per Orientem celebratis, necon etiam ex plurimis Africa Conciliis, in quibus variae heres dannata sunt, constat Romanam Ecclesiam duo privilegia divinitus habere, videlicet pro omnibus incorruptam fidei puritatem, & super omnes potestatem judicandi. Quibus verbis indeficiens privilegium ad Petri Successores, Romanos nempe Pontifices extendit Au-

DISSERTATIO PRIOR CAP. II.

II

S. Bonaventura in expositione Evangelii Luca Cap. 22. Rogavi pro te Petre: hic rogauis Dominus, non ut Petrus non cadereret, sed ut non deficeret; quia quanvis cediderit, resurrexit. Vel posset illud referri ad Ecclesiam Petri, pro cujus fide rogavit Dominus: Romanam scilicet, cui specialiter praefuit Pontifex.

Nicolaus de Lira ad eundem locum. Ex hoc patet, fidem non deficerere usque ad finem mundi: possimmo in Ecclesia Romana, qua a Petro post Christum fundata est. Quibus ex locis tum D. Bonaventura, tum Liranus, illud plane consequitur, Pontificem ex consensu Ecclesia sui Romanorum, cui specialiter praefuit, de fide iudicantem, a fide deficerere omnino non posse.

Gregorius Trapezuntius Oratione de Processione Spiritus Sancti. (Christus post mysticam illum, coenam, quasi de rebus suis disponens, ad Petrum reveritus dixit: Ecce Simon Satanus existivit vos, ut cribraret quasi triticum, sed ego rogavi pro te, ne deficiat fides tua. Et attendendum est privilegium hoc soli Petri, & per illum Ecclesia Romana concedi. Unde hoc vero liquet? Primum quod omnes cribrare volunt Satanus, pro solo vero Petro rogatum dicitur. Tum Petro expressius præcipitur, conseruare confidere proprios fratres. Quod numerum contigit Petro, sed illius Successoribus, historis traditur. Successoribus ergo per Petrum demandatur, quod & sapientissime, & ante actis temporibus factum legimus; & nostra haec atate, quantum magnus Eugenius studium posuerit, ut in unum dispersas Ecclesiæ redigeret, & nationem nostram in libertatem vindicaret, omnem jam probe tenemus. Hac ratione ne Romana Ecclesia sibi conversa alias confirmavit, at illam alia numquam. Et quare? Quia Servator soli Romanæ id muneris elargitus est, cum rogasset ut homo, ut non deficeret fides ejus.) S. Anselmus Lucensis lib. cont. Guibertum Antipapam, qui extat Tom. 18. Bibliotheca Patrum: Romanus Pontifex, ut sapienter norunt, non modo deponit, sed etiam nullo Christiano jure a quoquam potest judicari. Firmamentum Fidei Christianæ in Patriarcharum Sedibus, per Beatum Petrum Successorem earundem ita Deus locavit, ut si unus ex tribus principalibus Patriarchis cediderit, duo stent: Si duo coincident (cum pro fidei Petri, ne deficiat, a Christo oratum sit) unius scilicet Romani Patriarchæ fides, in qua fratres suos confirmaret, nunguani deficiat. Quod utique Christus Deus noster jam ostendit dignatus est, in universilibus Synodus jam oves universaliter celebrat. Nam uno vel duobus a fide corvenerunt, Romanus in eiusdem fidei fundamento, licet pulsatus, licet confractus, tamen stetit immobilis. Cæcum enim, & terra transibit, verba autem ejus non transibunt, qui dicit: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.

III. Sic fane Romani Pontifices, Ecclesia Patres, Theologi præstantissimi ex sua Christi Domini pro Petro Oratione, asperguntur, & confunduntur. Non deficeret, non idcirco Petri, Sed quisque apostolos interroganti, quem illi ipsum effe dicent, Petrus omnium nomine responderet, Tu es Christus filius Dei Viri, vicem illi repedit dominus.

CAPUT III.

Tertium ex Christi Domini pollicitatione
Petro facta peccatum argumentum, pro
R. Pontificis infallibilitate.

I. P. Ollicitatio a Christo D. Petro facta, dum eum Ecclesia caput ac præfitem dedit, sic habuit, Matt. Cap. 16. Cum Christo Discipulos interroganti, quem illi ipsum effe dicent, Petrus omnium nomine responderet, Tu es Christus filius Dei Viri, vicem illi repedit dominus,

B 2 Et

Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam, & porte inferi non prævalebunt adversus eam. Quo dicto futurum adpromisit, non solum supra Petrum, uti solidissimam petram, Ecclesiam adificatum iri; verum etiam portas inferi, errores nimirum, & heres adversus Petrum, mysticam illam petram, nunquam esse prævalituras.

Aberrant quippe quam longissime, qui postrema Christi Domini verba, & porte inferi non prævalebunt adversus eam, ad solam Ecclesiam referri volunt, (quasi in eam solam prævalitura non effent heres) non item ad myticam illam petram supra quam fundata erat Ecclesia. Repugnant quippe Patres tam sinistro interpretatione; qui hac ipsa verba ad utramque pariter retulerunt, Petram scilicet Myticam, & Ecclesiam, inferique portas in neutram unquam prævalituras docere.

Sic certe Origenes, homilia in Caput 16. Matthæi, Neque adversus petram, super quam Christus adificavit Ecclesiam, neque adversus Ecclesiam porte inferi prævalebunt.

S. Augustinus in Psalmō contra partem Donati, Numerate Sacerdotes, vel ab ipsa Petri Sede, & in ordine illo Patrium, qui casus successus videte, Ipsa est petra, quam non vincunt superba inferorum portas.

S. Epiphanius in Anchoret, Petrus Spiritum S. nobis patefecit. Sic enim qui inter Apostolos primus esset, consenteamus orat. salita inquam illi petre, super quam Ecclesia fundata est, & cui portae inferi non prævalebunt.

S. Leo Epist. 54. ad Marcianum Imperatorem; Præter illam petram, quam Dominus in Ecclesia fundamento posuit, stabili erit nulla construcio.

Et Epist. 75. ad Leonem Augustum, Cum Petrus ex Domini voce audierit; Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam; quis est nisi Antekristus ait diabolus, qui pulsare audeat inexplorabilem hujus petre firmitatem?

S. Gregorius Magnus lib. 6. Regnisti Epist. 37. Quis nesciat Sanctam Ecclesiam in Apostolorum principis solidissimam fundatam, cui dictum est, Super hanc petram adificabo Ecclesiam meam?

Quamquam quid Patrum suffragia congeruntur, ut res quæ patet ipsa per se se, demonstretur: non prævalituras felicitate portas inferi in myticam illum fundamenti petram, ex quo non sunt in Ecclesiam prævalitura? Cum enim diruto fundamento necesse fit ruere adficiū; prævalerent utique in Ecclesiam portae inferi, si in petram, cui fu- perfracta est, prævalerent.

II. Nunc ergo Oraculo Christi Domini bona in luce posito, & a malignis interpretantibus liberato, invictum inde, ad Romani Pontificis Aſphaliam, seu infallibilitatem comprobandum, elicuit argumentum hoc. Ex quo Petrus, ex Christi Domini pollicitatione, mytica fundamenta Ecclesia petra factus est, contra Iquam portae inferi, errores nimirum & heres prævalere non possent, insuperabili fidei robore, soliditate, firmitudine donatus est, ut a fide nunquam possit excidere: (in quo certe infallibilitatis privilegium Theologi ponunt:) Porro eamdem quam Petrus habuit, ex Christi D. pollicitatione, in fide constantiam, soliditatem, & firmitudinem, Petri successoribus Sedice Apostolica tribuunt Patres, & utriusque Ecclesia cum gracia tumulatina Doctores; eamdemque superiorum seculorum Pontificis libi arrogant, Ecclesia ipsa consentiente atque plaudente. Quidni ergo & nos, hoc idem infallibilitatis privilegium sumus Pontificibus adscribamus?

Audiamus itaque Patres Doctoresque, audiamus & Veteres Romæ Pontifices, in eandem

fententiam conspirantes. Ac primo quidem Augustinus loco paulo ante laudato concepissimus verbis ait; *Sacerdotes in ipsa Petri Sede, & in Patrum ordine sibi succedentes, petram ipsam esse ait, quam vincunt superba inferorum portæ. Ecquæ quo Sacerdotes illi sunt, nisi Romani Pontifices, quibus privilegium adjudicat Sanctissimus Doctor, ne unquam ab inferorum portis vincantur, ac superentur?*

S. Cyprianus lib. de unitate Ecclesie, Qui cathedram Petri supra quam fundata est Ecclesia deserit, quomodo de Ecclesia se esse confidit? Et Epist. 55. ad Cornelium, Cathedra Petri Ecclesia principalis, unde unitas Sacerdotialis exorta est . . . . Romani quorū fides Apostolo predicatorum laudata est, ad quos persidia accessum habere non potest.

S. Leo Sermon. 2. in Anniversario assumptionis sue: *Soliditas illius fidei, que in Apostolorum principiis est laudata, perpetua est: & sic permanet quod in Christo Petrus creditit, ita permanet quod in Petro Christus instituit.*

Simplicius Rom. Pontifex Epist. ad Acacium, quam refert ac probat Gelasius alter R. P. Quia ratione alias Sedibus deferendum erit, si prima beatissimi Petri Sedis antiqua, & vetera reverentia non desertur? per quam omnium Sacerdotum dignitas semper est roburata atque firmata, trecentorum decem & octo Patrium invicto, & singulari judicio, vetustissimus judicatus est honor; utpote qui Domini recordabantur sententia, Tu es Petrus & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam.

Possessor Episcopus Africanus in Relatione ad Hormisdam R. P. A quo magis est mutantis fidei stabilitas expectanda, quam ab ejus Sedis praefide, cuius primus Rector a Christo audiret, Tu es Petrus & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam?

Joannes Patriarcha Constantinopolitanus, in Professione fidei ad Hormisdam R. P. Non potest Domini Iesu Christi prætermitti sententia dicuntur, Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam. Hæc que Petro dicta sunt, vera probanuſ effecit; quia in Sede Apostolica inviolabilis semper Religio custodit. . . . In Apostolica Sede est integra Christiana religionis & perfecta spiritualis.

Philippus presbyter, Sedis Apostolica Legatus in Concilio Ephelino interloquens actione 3. Nulli dubium, immo facilius omnibus notum est, quod Sanctus Beatusinusque Petrus Apostolorum princeps, & caput, fides columna, & Catholicæ Ecclesiæ fundamentum, a Domino nostro Iesu Christo Salvatore humani generis & redemptori claves Regni acceptis, solvendique ac ligandi peccata potestas ipsi data est; qui ad hoc usque tempus in suis Successoribus virut, & iudicium exercet. Huius itaque secundum ordinem successor, & locum tenens Beatusinus Papa noster Calixtinus Episcopus, Nos ipsius presentium supplentes ad hanc Synodum nisi.

Sophronius Patriarcha Jerosolymitanus Epist. ad Doreensem Episcopum. In Apostolica Sede orthodoxorum dogmatum fundamenta consenserunt.

Sergius Episcopus Cypr. Epist. ad Theodorum, quæ lecta, & probata est in Concilio Lateranensi sub Martino I. Firmamentum fidei fixum & immobile posuit Christus Apostolicam vestram Sudem. Tu es enim, sicut dicitur, veraciter pronunciata verbum, Petrus, & super fundatum tuum Ecclesia columna confirmata sunt. Tunc & Clavis Celorum confirmata, Tu profanarum heresum destruxisti, Tu princeps & doctor Orthodoxe, & immaculata fidei.

Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus in Epist. ad Nicolaum primum, quæ extat in actis octa-

DISSERTATIO PRIOR CAP. III.

13

octava Synodi Oecumenicæ . . . (In membris Christi Dei & Salvatoris omnium, Capitis ac Sponfi Catholicæ & Apostolicæ Ecclesie, ut num tantum ac solum selectum ac universalissimum medicum, tuam nempe fraternalam parternaque Sanctoritatem, supremum ac fortissimum Dei verbum constituit; quum Petrus super premo faustissimoque Apostolorum vertici dixit, Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam & Hujuscemodi enim beatas voces non solum Apostolorum principi, privata quadam forte transcriptæ & affignavit; sed per ipsum ad omnes Romanæ Sedis Pontificis illi successores transmisit. Hinc retro olimque semper, quam heres & schismata pullularunt, noxias illi herbas & zizania Sedis Apostolice velutæ successores extirparunt.)¹⁴

Hadrianus II. Rom. Pontifex in formula per Legatos suos transmissa ad octauum Concilium Oecumenicum qua Photium damnabat, & Ignatium Sedi fuit restituendus, ita habet: Quia non potest Domini nostri Iesu Christi prætermitti sententia dicens, Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, hec que jam dicta sunt, comprehendant eventus. Quia in Sede Apostolica, immaculata est semper Catholicæ reservata Religio, & sancta celebrata doctrina. Ab his ergo fidei, atque doctrina separari minima cupientes, & Parvum, & precipue Sandorion Sedis Apostolicae presentium sequentes in omnibus constituta, anathematizamus omnes heres simul cum Iconomachis. Hanc porro fidei formulam omnes Concilii Praefules subscriventer, & Ignatium, Photio rejecto, recuperant, fequentes in omnibus Apostolicam Sudem, & observantes ejus omnia constituta speramus, ut in una Communione, quam Sedes Apostolicae prædicat, esse mereamur; in qua est integra, & vera Christiana Religionis soliditas: promittentes etiam sequentias a Communione Ecclesie Catholicæ, id est non consentientes Sedi Apostolicae, coram nonna inter Sacra non recitanda esse mysteria.

Bellarion Patriarcha Constantinopolitanus in Epistola encyclica ad omnes sui Patriarchatus Episcopos: Si doctorum vestrorum libros evoluueritis, inveniendis Ecclesiam Romanam supra ceteras omnes potestatem habere, & in universo preesse Ecclesia, ut absque ejus auctoritate nulla prorsus Ecclesiastica quiescat solvi, nullum dogma conclusi possit aut debeat . . . Hoc sedem Petri teneat & prædicat: hec sola est, adversus quam portae inferi non prævalentur.

Hæc porro de Ecclesia Romana dici, non ut est toto orbe diffusa, sed ut est Urbis conclusa finibus, inde fit manifestum; quod de Ecclesia Romana sit sermo, quæ supra ceteras omnes potestatem habet. Ecclesia autem ut est toto orbe diffusa, potestatem supra ceteras non habet, cum præter illam cetera non sint.

CAPUT IV.

Ex universali cura pastorali; Petro demandata quartum momentum elicetur, ad Romanorum Pontificum Alphaliam comprobandum.

I. **U**niversalem pacendi Dominicæ gregis cum Petro demandatam narrat dilectus Apollotus in Evangelio Cap. 21. Ubi Christus brevi ascensurus ad Petrem, Petrum his verbis legitur convenisse: Simon Joannis diligis me plus bis? Quod cum ille secundo, ac tertio rogareret, iisque toties respondisset, Tu scis Domine quia amo te; toties ille subiunxit, Pasc agnos meos . . . pasc oves meas. Quo ex loco ita licet in gratiam Pontificis infallibilitatis dispartare.

by-

Petrus a Christo Domino datus est Pastor universalis Ecclesie, agnorum scilicet & ovium, hoc est, ut Patres interpretantur, simplicium filium delium atque rectorum, seu Episcoporum; ut Ecclesiam pacaret universam verbo doctrinæ. Id porro apte fieri nequibat, si & ipse falli in doctrina fidei potuisset. Sic enim gregem universum in pascua duxisset veneno imbuta, cæcusca eos fecum duxisset universos. Debuit autem & hoc privilegium ad illius Successores extendi, quibus eadem incumbit cura pacandi. Cum enim Domini grex, seu Ecclesia, ad finem usque Mundi sit duratura, debent & Petri Successores ad finem usque Mundi universam Ecclesiam pacare verbo doctrinæ.

II. Nec obest si dixeris, Ceteros etiam Apostolos, Ecclesie pastores a Christo perinde esse datos; immo & Episcopos universos, Christi gregem verbo doctrinæ debere pacere; quin idecirco colligeret inde licet, illos in doctrina fidei errare non posse. Non id inquam obest. Duplex quippe differunt est: Primum, quod Petrus agnos & oves, ceteri oves tantum pacere debeant; Romanus Pontifex gregem universum, Episcopi gregis partem tantum, quæ illis obigit, pacere & erudire tenentur. Alterum, quod Petrus aut Pontifex, pastor supremus sit; Apostoli ceteri, illorumque maxime successores Episcopi, pastores sunt Ecclesie subalterni. Hinc ratio oritur duplex, cur in Petro Romanum Pontificibus, infallibilitatis in fide desideretur omnino, non itidem in Episcopis. Primo, quia error Episcoporum, si quis forte contingat, facile potest a Summo Pontifice, qui docto illis ac Magister est, emendari, ac etiam castigari; grecus averti, ne ad infelix venio pascua, ab errante Episcopo profisa deducatur. Secundo quia error Episcopi in errorem non traheret universam Ecclesiam, sed eam dumtaxat illius partem, quam pascendam accepit.

III. Hujus viam argumenti probant Ecclesie Patres, Romanique Pontifices, qui ex hac ipsa universalis pacendi Domini gregis iera, non Petrum tantum, sed & illius Successoribus a Christo commissa, Romanorum Pontificum firmam & immobilem in fide, quæ pacere gregem debeat, contantiam colleguntur. Quia scilicet factum est, ut nusquam hereticus succumbenter, nusquam a tramite traditionis Apostolica deviant, catholicam religionem perpetuo foverent, fidei veritatem quæritibus tradiderent: que vera certaque Pontificis infallibilitatis nota sunt, de qua querimus in praefatis; quamque Petrus ipse sua velut in Sede vivens, suorumque Successorum ore loquens, etiamnum exercet. Theodoretus Episcopus Cyri in Palestina, in Epitola ad Renatum Ecclesie Romanae Presbyterum. Habet Sanctissima Romana Sedes Ecclesiæ, que in toto sunt Orbe principatum multis nominibus. Usque hoc ante omnia quod ab heretica labi immunit mansit, ne illius contraria fons in illa sedet; sed Apostolicam gratiam integrum servavit. D. Hieronymus in Epitola ad Damatum Romanum Pontificem quem consulendum existimat super controversia tunc emergente de tribus hypothesis, an effent in Trinitate Mysterio agnoscenda; eundem infallibilem Controversiarum fidei judicem veneratur, his verbis: Cathedram Petri, & fidem apostolicam ore laudatam censu confundant. . . . Apud vos folios incorrupta servatur Patriam hereditatis . . . Vos estis lumen mundi: Vos sal terrena . . . Ego nullum primum nisi Christum sequens, Beatitudini tue, id est Cathedre Petri communione conserior. Super illam petram adificataam Ecclesiæ scio, . . . Deceruisse si placet, & non timo reges

hypostases dicere. Nempe fidem suam de tribus hypothesisibus in Deo admittendis, ex Damasi Romani Pontificis definitione, judicique suspendit D. Hieronymus. Quod utique non faceret, nisi eum in ferendo de fide iudicio, crederet infallibilem.

S. Petrus Chrysologus in Epistola ad Eutychem, quæ refertur 1. parte Concilii Chalcedonensis num. 15. In omnibus hortamus te frater bonabilis, ut his que a Beatis Papa Romane Civitatis scripta sunt, obediens attendas. Quoniam Beatus Petrus, qui in propria Sede & vivit & presideret, prestat querentibus fidei veritatem. Non enim pro studio pacis & fidei, extra confusum Romanam Civitatis Episcopi, causas fidei audire non possumus.

Simplicius R. P. Epist. 4. ad Zenonem Imperatorem. Persit in Petri Successoribus eadem Apostolica norma Doctrina, cui Dominus totius curam oviis injunxit: cui se usque in finem saeculi minime defutatum, cui portas inferi nunquam prævaluitas esse promisi; cuius sententia que ligarentur in terris, soli restatus est non posse nec in Cœlo.

Sixtus III. in Epistola ad Joannem Antiochenum, quæ extat Tom. 3. Conciliorum: Beatus Petrus Apostolus in Successoribus suis, quod accepit, hoc tradidit. Quis ab ejus se velit separare doctrinam, quem Magister ipse inter Apostolos primum edocuit?

Ferrandus Diaconus Carthaginensis Epistola ad Severum, qui ejus sententiam quaerat, id famosa, quæ tunc universem turbabat Ecclesiam, propositio, Unus de Trinitate crucifixus est carne, excusat se a ferenda sententia, quod Sacerdotium non habet hostem: subiungit vero: Si quid hac de re veritatis cupis audire, interrogat principaliiter Apostolica Sedis Antistitem; cuius sana doctrina confitit iudicio veritatis, & fulcitur munimine auctoritatis.

Justinianus Imperator cum eadem controversia severerat, Hormisdam Romanum Pontificem literis convenit his verbis: Si Reverentia vestra cautissimo suo rescripto, quid sequi, quidve super hoc evitare debeamus, nos certiorare dignetur. . . . De hac intentione liberis non proferre reddere, & securos. Hoc enim credimus esse catholicum, quod vestro religioso responso nolis juueri intimatum. Quod utique non scriberet Imperator, nisi eum in ferendo de fide iudicio infallibilem crederet.

Eneas Episcopus Parisiensis Ecclesia Latina causam agens contra Photium ceteroque Schismaticos libro adversus objections Grecorum qui extat Tomo 3. Spicilegii, postquam suse ostendit, Sedes Patriarchales Orientis ab heretarchis suis occupatas, subiungit: Non vero in Romana Sede, Deo rectore tale unquam contigit dederunt, ut aliquis heretarche eidem presideret: quam Summus Apostolorum Princeps sua sejione illustravit, & suo sanguine consecravit; cui suas regendas oves Dei filius specialis cura commisit: nec mirum, quia ei dictum fuit: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Ergo cui proprio auctoritate regnum dabit, bujus fidem firmare non poterat? Quem cum petram dixit firmamentum Ecclesia indicavit. Quia vero Graeci Schismatici illico opponebant exemplum Liberii Romani Pontificis, quem suis haereticum dictabant, objecionem Eneas occupat ostendendo Liberium a fidei trahente non deviasse; quoniam exilio & minis Ariani Principis territus, virtute qua debuit, perdis Ariani viriliter non resisteret.

S. Anselmus Cantuaricensis Episcopus in Epistola nuncupatoria libri de Incarnatione Verbi ad Urbanum II. Rom. Pontificem: Quoniam divina providentia vestram elegit Sanctissimum, qui fidem

Christianam custodiendam, & Ecclesiam suam regendam committeret; ad nullum alium regulus referatur, si quid contra Catholicam fidem oritur in Ecclesia; ut ejus auctoritate corrigatur: nec ulli alii tutus, si quid contra errorem respondetur, ut ejus prudentia corrigatur.

S. Thomas Cantuaricensis Episcopus & martyr Epist. 97. Quis Romanam Ecclesiam caput omnium Ecclesiastarum, & fontem Catholicæ doctrinae ambigit esse? Quis claves Regni Cœlorum Petri tradidit esse ignorat? Nonne in fide & doctrina Petri, totius Ecclesie structura consurgit, donec curvamus omnes Christi in virum perfectum, in unitatem fidei, & agnitione filii Dei? . . . . Qui cumque sit qui rigat, & plantat Deus nulli dat incrementum, nisi illi, qui plantat in fide Petri, & doctrina ipsius acquiescit. Sane ad eum maxime populi iudicia referuntur a Romano Pontifice examinanda; & dispositi ab eo Magistratus quatenus in parvo sollicitudinis acciti sunt, creditam exercitare potest.

Ex Epistola 122. Solus infidelis, aut qui cum erro superat hereticus, aut Schismaticus, Apostolicis detrectat obediens mandatis. Ob id certe quod ea mandata Pontificum semper sint fidei congrua, & ab ea nunquam devient, atque deflectant.

Rupertus Abbas Turicensis lib.2. de divinis officiis cap. 22. Ecclesia Constantinopolitana non solum hereticos, sed heretarchas protulit multis.

Romanæ vero Ecclesia super Apostolica fidei petram altius fundata firmaverit, & tam Grecia quam

totius Orbis hereticos semper consutavit; & de ex-

celsa fidei tribunal, data sententia judicavit.

III. Ex his ergo quæ hacenus ab hujus disputationis exordio sunt dicta, multiplique Partium suffragatione confirmata, illud in summa conficitur: infallibilitatem in fide Petro datum esse [in suis Successores hæreditario veluti jure transfusum] & Ecclesia simul: immo in Petro tanquam in Capite datum esse, Ecclesia tanquam corpori, quia Petrus universam representabat Ecclesiam quin etiam Petro propter Ecclesiam datum esse, Capiti scilicet propter corpus. Quare nec Petri illiusque Successorum infallibilitas Ecclesia infallibilitatem excludit; nec Ecclesia infallibilitas a Christo accepta, Petri illiusque Successorum infallibilitati adversatur; sed stant amba simul, juvantque se mutuo, ad Catholicam fidem firmamentum.

IV. Erunt fortasse, qui reponant ad ampla illorum testimoniorum copiam eludendam, & enervandam; majorem illorum partem Romanos Pontifices esse, qui in causa propria iudicium faciunt, dum sibi infallibilitatis privilegium adjudicant; quod omni iure vetitum esse nemo neicit.

At & hoc effugium precludimus multis modis. I. Quia ubi de tuendis supremæ auctoritatis iuribus agitur, supremus Princeps sui ipsius cause iudex est, sibi quis jus dicit. Alias cum non possint a suis subditis Principes iudicari, inulta manerent Principum iura. Hinc videmus, Concilia Oecumenica, omni retro aetate, sententiam in causis fidei tulisse adverbus hereticos, sicutque hæreditatem, quam illi demoliri tentaverant, latit iudicis vindicasse. 2. Qui producti sunt infallibilitatis Pontificia testes, in ipsa Pontificia Sede locati, Viri maxima ex parte fuere, pietate religione doctrina insignes, omni ambitionis labe puri, quos etiam prima antiquitas Sanctos coluit, omni cultu verebantur; qui superbos illos titulos sibi non arrogassent, nisi certo iure habuissent. 3. Hos sibi tumplere titulos laudati Pontifices, non in angulis, aut abditis penetralibus, sed in Orbis luce, in Conciliis Oecumenicis, in aulis

Imperatorum & Regum, in Episcoporum catibus, ad quos suos pro tuenda dignitate, & infallibilitate traslati, & epistolas transmitebant, aut etiam praesentes ipsimet aderant defensuri. Qui certe a Conciliis, ab Imperatoribus, a Regibus, ab Episcopis non impune tuliferi, si summos titulos ostentassent. Imo contra res accidit frequentissime: plaustrum enim a Conciliis & Imperatoribus acceperunt; qui sacram illud infallibilitatis privilegium agnoverunt, & confirmarunt. Perperam ergo veterum illorum Pontificum reiheretur auctoritas, ob id unum, quod de sua iſorum infallibilitate testimonium tulerint.

C A P U T V.

Quinta, pro Pontifice falli, & fallere neficio, probatio peitit, ex Clementis VI. fidei formula Armenis exhibita.

I. F Actum compendio reddere satis est, ut fufetur ab Oderico Rayaldo in Annalibus ad annum 1326. & 1351. Cum Armenorum Catholicis, seu Patriarchi, Praefuleque ceteri, veteres errores, juxta formulam a Benedicto XII. præscriptam ejusserint; Ecclesiam Romanam solam esse Catholicam, solumque Romanum Pontificem plenitudinem potestatis habere professi eſſent; Clemens VI. de illorum salute pie sollicitus, explicatiorem primatus Pontificis professionem ab eis exigit, datis ad eosdem Episcopis, quibus illos de quatuordecim doctrina Capitibus interrogabat, subscriptionemque postulabat, si vellent Romanam Ecclesiam Gallicanam simulque Academiam Parisiensem, Romanorum Pontificum in ferendo de fide iudicio infallibilitatem, omni retro aetate agnovisse probasse defendisse; nec nisi ab annis circiter quinquaginta in contraria sententiam concesſisse.

III. Quod dum ago peculiari in Appendix, ad hujus opusculi calcem addita; non est cur hic diu morer alterum quod quævis effugium Alexander, ut hoc idem Clementis VI. testimonium eneraret. Quum nimur obseruat, Clementem VI. Se ipsum infallibilem minime censuisse; qui Diplomate dato septimo Idus Decembri anno 1351. hoc extrema voluntatis sua testamentum condidit: (Quamvis ille plus omnium Conditor & Redemptor in se sperantem informet, & di rigat actiones, & mentis nostra tenebras luce sua veritas illuſtrans, eas ab invio præserver erroris: quia tamen quando carnis velamine tegimur, antiqui hostis, cum quo nobis assida pugna est, dolos & artes quis confutare non possumus, quin interdum ex carnis fragilitate peccemus. Nos qui inter peccatores vi ximus, infirmitate nostram penitentia passibus metientes, si qua dudum in minoribus constituti, & postquam ad fastigium Apostolicae dignitatis divina bonitas dignanter potius quam digno provexit. Nos disputando legendo prædicando, aut alias, contra Catholicam veritatem, & fidem, vel bonos mores, ex lapsu lingua præcipitanter forte protulimus; revocamus & volumus pro revocatis haberi, & ea omnia Apostolica Sedis auctoritati submittimus, & supponimus corrigena.) Quibus reponere fatus fit brevi verbo, nihil id laudatis fidei professionis articulis a Clemente VI. Armenorum Patriarche datis repugnat. Cum illic Romanos Pontifices infallibles habendos dixerit Clemens, quoties per determinationem authenticam, & ex clarissim sibi a Christo traditarum auctoritate, fidei controversias dirimendas aggrediuntur: isthac vero errori se obnoxium fateatur, dum extra tribunal de sacris divinisque rebus præcipitanter & labente lingua loqueretur. Quæ res a controversia nostra quam longissime abeat.

C A P U T VI.

Romani Pontificis, in iudicandis fidei morum que questionibus, Alphalia seu infallibilis invictis rationibus demonstratur.

I. R atio prima & invicta sic haber. Postremum in cauſis fidei Tribunal, in quo scilicet iure summa & ultima cognitionis iudicantur, infallibile debet esse: quandoquidem veritati fidei ultimo iudicata atque decisâ falso subesse non potest, ex sententia Theologorum omnium.

omnium. Porro hujusmodi esse Romani Pontificis tribunal, inde liquet, quod ab eo appellare nemini licet, ubi fidei quæstio decisa est; nullumque tribunal extet, ad quod possit fieri provocatio, ut causa inihi retractetur. Ita Romani Pontifices Innocentius & Gelasius, uterque sui nominis primus; quorum effata retulit suo calculo comprobavit Nicolaus I. in Epist. 8. ad Michaelim Imperatorem, his verbis:

(Pater profecto, Sedis Apostolicæ, cuius auctoritate magis non est, judicium, a nemine fore retractandum. Neque cuiquam de ejus licet, ceat judicare judicio. Juxta quod Innocentius, Papa Rufo & ceteris Episcopis per Thessaliam constitutis scribent ait. Nemo unquam Apostolico culmine, de cuius judicio non licet retractari, manus obvias audacter intulit; Nemo in hoc rebellis exxit, nisi qui de se voluit judicari. Et Beatus Papa Gelasius, nec de ejus iudicio, idest, Romana Ecclesia, Canones unus, quam præceperunt judicari; Sententiamque illius constituerunt non oportere diffundi; cuius potius sequenda Decreta mandaverunt. . . . Ipsi sunt canones, qui appellations totius Ecclesiae ad hujus Sedis examen voluerunt deferri: ab ipsa vero multis proflorū appellari debere sanxerunt: ac per hoc illam de tota Ecclesia judeicare, ipsam ad nullius committere iudicium.)

II. Ita etiam Ecclesia Patres, quorum vice unus audiens est Augustinus; qui judicium Romani Pontificis, in causa fidei, finale Ecclesia judicium existimat; quo semel lato, nullum aliud eriam Ecumenici Concilii judicium peti jure possit. Totum id in causa Pelagianorum vide fuit. Statim atque Innocentius I. judicium Romanum latum, ad Pelagianæ heresis damnationem in Africam perlatum est, Augustinus pro concessione ad populum dixit Serm. 2. de verbis Apostoli, *Rescripta a Sancta Sede Apostolica venerantur, causa finita est, utinam & error finiat.* Et lib. 7. contra Julianum Cap. 1. Pelagianos alloquens, Non amplius vobis agendum est, inquit, quantum ad juv. examini pertinet, nisi ut prolatam de sua re sentientiam cum pace sequamini. Et Epist. 153. Pelagius, & Cælestius a duobus venerabilibus Antistitibus Apostolicis Sedis, Papa Innocentius, & Papa Zozimo damnati, nisi corredi egerint parentiam, tota Christiano orbe pellendi sunt. Quid plura? lib. 4. ad Bonifacium Cap. ultimo, eosdem Pelagianos, tanquam lupos turbulentos & inquietos infestatur, quod a duobus illis Romanis Pontificibus damni, generale totius Orientis & Occidentis Concilium dari sibi postularet, ut eorum causa ultimo judicaretur. Hanc gloriam Pelagi capti intelliguntur, ut proper illis Orientis & Occidentis Synodus congregetur. Orben quippe carbolicum, quoniam Domini eis resistenti pervertere nequent, saltem commovere conantur. Cum potius vigilante & diligente pastorali, post factum illis competens sufficiensque judicium; (nempe ab Innocentio & Zozimo) ubiquecumque isti lupi apparuerint, conterendi sint, sive ut sicuten atque mutantur, sive ut pro aliorum salute vententur.

III. Ita demum Canonica ratio probat, non una sed multiplex; non posse scilicet fidem quemquam, a judicio Summi Pontificis, ad Concilium etiam Ecumenicum appellare. 1. In causa appellationis, appellans a potestate & jurisdictione ejus a quo fit appellatio, eximitur. At in nullo casu potest quis a jurisdictione & potestate Romani Pontificis eximi: alioquin non esset amplius illius ovis, ac per consequens nec fideis de Ecclesia: Cum Christus illi, in persona D. Petri, in quoscumque fideles Christianos dederit po-

testatem his verbis, *pascit oves meas, pascit agnos meos.* 2. Per appellationem recedit appellans ab obedientia ejus a quo appellat: atqui nulli fidei Christiano, in quacunque dignitate sit constitutus, ab obedientia Summi Pontificis recedere licet. Nulli ergo a judicio Summi Pontificis appellare licet. 3. Judex, a cuius judicio provocatur, judicem ad quem fit provocatio parti appellanti dare ac designare non debet; sic enim agret in se ipsum, abiretque in rem judicatarem, contra communem juris regulam: atqui solius Pontificis Romani est, Concilia Ecumenica indicare, congregare & confirmare, eorumque decreta robur tribuere; igitur non potest a judicio Romani Pontificis ad Concilium generale provocari. Atque adeo judicium Pontificis postremum est in Ecclesia, summaque & ultima cognitionis iure fruitur; et que, ex necessaria arque legitima confutatione, se ipso infallibile, ac profus irrefinabile.

IV. Ratio altera Asphalia Romanorum Pontificum, in serendo de fide moribusque judicio, hac est, adverba Sententia absurditatem & repugnantiam aperiens. Si Romani Pontificis judicium folienniter & ex tribunali latum, te ipso indeficiens & irreformabile non est, sed tunc tantum illi universalis Ecclesia consensus accedit; libet unicuique privato interius mentis obsequium judicio Pontificis denegare, donec consensus illum accessisse noverit. Quandoquidem in materia fidei, nemo interius mentis obsequium praestare debet, nisi auctoritati, quam noverit infallibilem cum id præcipuum fides habeat, quod falsum illi subesse non possit. Porro absurdum, ac etiam impium est, animo fingere, debere unumquemque privatum, eum universalis Ecclesia consensus expellere. Cum enim vera Christi Ecclesia toto sit terrarum orbe diffusa; nec minus ad illius unitatem pertinente Ecclesia quæcumque peculiares, quæ sunt ultra Garamantas & Indos, quam quæ sunt intra Europam constituta; quot annos (per Deum fidem!) expectandum erit privato fidelis, puta Gallo, aut si mavis Hispano, ut ille universi Orbis Christiani consensus accedit, imo ut accessisse cognoscat? Qua tandem accepta notitia, ex justo motivo teneatur, interius mentis obsequium praestare fidei veritati, judicio Pontificio definire.

V. Audio qui reponant, satis esse unicuique privato, si judicio Pontificis, Ecclesia suæ nationalis consensus accedit, ut ad præstantum assensum obligetur & ipse: Gallo ex. gr. si accedit consensus Ecclesie Gallicanæ; Hispano, si Hispaniensis. At sunt hæc inania verba, vocesque sensu inopes, prætereaque nihil. Cum enim nullius nationis Ecclesia, sit illa Hispanensis, sit illa Gallicana, se ipso sola sit infallibilis; nullius quoque nationis Ecclesia potest consensus suo infallibilitatem judicio Pontificis conciliare, quam ipsa non habet. Donec autem judicium Pontificis evaferit infallibile, assensus fidei debitus illi non est.

Sunt & alii qui reponant, interim dum universalis Ecclesia expectatur assensus, debere unumquemque privatum, obsequium praestare sibi, ex justa præsumptione, quod judicium a Romano Pontifice fuerit rectissimum latum; proterea quod habeat ille, si minus infallibilitatem, at saltem prærogativam judicij Ecclesiastici. Sed & hoc longe futius. Assensus enim fidei solis præsumptionibus non innaturit; sed certo indubitate & immobili fundamento. Eaque prærogativa judicij, quæ Romano Pontifici ulro conceditur, ad id valer unice, ut judicet primus, non ut judicet infallibiliter: si suis ipsi principiis stare

ve-

DISSERTATIO PRIOR CAP. VI.

17

velint, qui ea nunc suffugia querunt, ut fatales sui systematis consecutiones devinent.

VI. Certe qui cum universalis Ecclesia consensus necessarium existimant, ut judicium Romani Pontificis infallibile censeatur; si suis, principiis fata velint, in absurdum incident patentissimum, Idcirco enim consensus illum necessarium arbitrantur, quod infallibilitatis privilegium universalis duntaxat ante passionem ad promiserat, non re ipsa contulerat: *Super hanc perram adiuvabat Ecclesia meam, & tibi dabo claves regni Celorum &c.* Atque ita si fidem etiam internam, Christum negando, amiserit, argumento id efe non posset, Pontificis omnium primum a fide turpiter excidisse.

III. Opponunt secundo loco, Petrum post Christum in Cœlos assumum, ac postquam Primatus sui possessionem adiisset, errasse in fide, Gentesque judicare coegerit: qua de causa fuerit a D. Paulo increpatus, ut & ipse distincte refert in sua ad Galatas data Epistola Cap. 2. in hunc ferme modum. Cum Petrus post Concilium Jerusalymitanum, in quo legales ceremonias fuerant abrogatae, Antiochiam venisset, communes cum gentibus cibos edebat, nulla Mosaica legis, certorum ciborum usum prohibentis habita ratione, quam Jerusalymitanum decreto noverat antiquata, ac plane recisam. Ait ubi Jerusalym Antiochiam venere Judei nonnulli, ad Christum recens converti, Mosaica legis simulatores; Petrus veritus nec eos offendere, a mens gentilium subtrahebat se, nec ultra communes cibos edebat, Mosaica legi vetitos. Quo facto necessariam adhuc lege vetitos, Quo facto necessariam adhuc esse veteris legis observantiam significare videbatur. Quod cum vidisset Paulus, in faciem Petro resistit, quia reprehensibilis erat, nec recte ambulabat ad veritatem Evangelii . . . Dixitque ei coram omnibus, si tu Iudeos cum sis, gentiliter viris, & non judicas, quare gentes cogis judaizare? Hoc est, cum tu vir utique Judæus gener, gentilium tamen more eculpis, ciborumque Mosaica lege præceptorum discrimen servare non soles, Evangelica libertate usus; cur nunc, ex quo Judei isti Mosaica Legis ultra quam oporteat simulatores Antiochiam venere, mutato derpente convicti, discrimen ciborum observas, carnis Mosaica Lege vetitis abstines, tu quoque exemplo advocas illos ad legium caremoniarum observantiam, quasi fint adhuc ad salutem Christi fidelibus necessariæ?

Responso in promptu est, Petrum hac in occasione in fide non errasse, aliquid contra fidem statuendo aut decernendo, aut etiam operando sed imprudenti agendi ratione deliquisse; ex qua scandalum pati poterant gentiles ad fidem recens conversi, Petri factum alter quam veller ipse & intelligerer, interpretando. Quod enim is ne Iudeos advenas offendere factitabat, illi, ut servandum adhuc ciborum discrimen ostenderet, ab eo factum existimabat. Seu ut expeditius loquitur Augustinus, Epist. 9. & 19. ad Hieronymum, peccavit Petrus, non falsi predicatione, sed imprudenti conversione: fuitque a Paulo increpatus, ut scandalum amoveretur, non ut violata fides redintegretur, cuius nulla erat facta iactura. Ut quid enim Petrus Ecclesia fidem circa legalium observantiam aut ignorasset, aut violasset, qui Decreti ea de re editi in Concilio Jerusalymitano auctor ac princeps fuerat?

Quamquam quid opus est verbis, ut illata Petruo violata fidei calumnia depellatur, quem nobis etiam tenacibus, concidit se ipsa, destruiturque? Etsi enim nullum habuisset ille, ex Chiristi D. Oratione, inviolabilis, & inamissibilis fidei privilegium, tamquam Primatus sui appendicem, habuisset tamen aliunde, tamquam commune Apostolatus insigne: ex quo in eum, uti in ceteros Apostolos, Spiritus Sanctus die sacro Pentecostes

Serry Tom. V.

estu-

effusus est. Ex tunc enim Apostoli omnes ita in fide constantes firmi immobiles facti sunt, ut illorum nemo unius a fide posset excidere. Quotque ut ergo factio illo Petri post illapsum Spiritus S. a fide deficientis exemplo nituntur, ut pecuniarie insufficientia Pontificia privilegia oppugnent, commune totius Apostolici ordinis privilegium impetrare convincuntur.

CAPUT VIII.

Victor I. & Stephanus I. Romani Pontifices ab affidis erroribus vindicantur.

Relicto Petro, quem violata fidei incusata re pudor esse debuerat, ejusdem Successores aggrediuntur Pontificia infallibilitatis oppositores; quae inter magno numero fuisse contendunt, qui fidem latu etiam ex tribunali iudicio, violari. Primum illis occurrit Victor I., Romanus Pontifex seculo secundo cadente, quem Tertullianus memorat, infanas Montani Priscæ & Maximiliane prophetias approbase; pacisque litteras Ecclesiæ Atie & Phrygia destinasse, ut falsos illos prophetas, tanquam erroris sclerisque puros, in suam communionem recipenter. Ita enim Tertullianus refert ipso statim initio libri contra Praxeam.

At nemo est qui nesciat, unum tota retro antiquitate fuisse Tertullianum, qui probrum illud cuidam Romano Pontifici afficeret: cui, utpote Montanista jam facto, illudque in suscepit erroris commendationem jactant, nulla est adhibenda fides. Maxime cum nullum distincte Pontificem ex nomine appelleret, qui id eggerit. Unde Victorem ab eo indigitatum aliqui putant, alii Eleutherium, alii Zephyrinum. Sed etiæ fecit re ipsa Pontifex aliacos, quod retulit Tertullianus; fecisse illum certo liquet, falsis de Montani doctrina relationibus circumventum: atque ita errore facti sibi mala fide renunciari, non errore juris, fanaticos prophetas commendasse, errorisque puros dixisse. Maxime cum ipfem Tertullianus laudato iam loco dicat, Romanum Pontificem propoſuisse duxat pacis litteras dare, non dedisse re ipsa; aut certe datas postmodum retrahasse, novis a Praxea documentis alter informatum. Qua de causa homo Montanista jam factus, & in Pontificem & in Praxeam potenter invenitur. Atque id fatus esto, ad primum contra Victorem Romanum Pontificem accusationis caput repellendum.

II. Sed est alterum longe gravius, quod ex Victore I. Pontificatu argumentum elicimus Adversarii, adversus Romanorum Pontificum indeficientiam; ex historia nempe dissidii secundo cadente saeculo enati, inter Victorem Romanum Pontificem, & Polycratem, ceteroque Asia minoris Episcopos, de die Paschatis celebrandi. Non quidem ut probent Victorem R. Pontificem ea in occasione in errore versatum esse, absit: sed ut offendant, Asia minoris Ecclesiæ florentissimam non existimasse tunc temporis, Victorem R. Pontificem esse infallibilem; cum eius iudicio soleniter late totis viribus repugnauerit. Ita siquidem argumentantur: In ea prægredi Controversia, qua ex aetate temporum verterebatur, esse ne Pascha morte Iudaico, Luna ipsa Martii quadraginta, an die Dominicæ subsequenti, celebrandum Ecclesia Minoris Asia universa priorem fecuta morem Iudorum, Victoris Romani Pontificis decretis obfirmato animo restitit; quamquam is Apostolica auctoritate, & ex sacro tribunali, sequenti die Dominico Pascha celebrandum edixi-

ser, bruta etiam fulmina Asiaticis comminatus, nisi a pristino more discederet. Non ergo Roma Pontificem in serendo solemni iudicio infallibilem habebant Asia minoris Episcopi universi, viri alias & piegate summi, & doctrina fama speciosissimi; qui Decretis Pontificis parvissent, si infallibili auctoritate edita credidissent.

Argute sane atque subtiliter disputatum, sed nihil ad institutum: cum de re ad meram disciplinam, non item ad fidem spectante quæstio moveretur, Victorem inter & Asiaticos. Ideo ergo Victoris iudicio repugnarunt Asia minoris Episcopi, non quod illum errasse judicando crederent; sed quod sibi licet existimarent, (recte ne, non inquiro) aliam ab Ecclesia Romana disciplinam servare, in Paschate celebrando, quam se a Evangelista Joanne accepisse gloriabantur. Quare non in iure sanciendo errasse Pontificem existimabant, (de quo nobis hic quæstio est) sed in Romana Ecclesiæ disciplina aliis Ecclesiis prescribenda.

III. Non absimile argumentum efformant Pontificia infallibilitatis impugnatores, ex historia dissidii saeculo tertio oborti, inter Stephanum primum Romanum Pontificem, & D. Cyprianum ceteroque Episcopos Africanos, de rebaptizandis hereticis. Non quidem ut ostendant, Stephanum I. in serendo iudicio, aliquid contra fidem sanxisse, quam portius egregie defendit; sed ut evincant, D. Cyprianum Universam Ecclesiam Africanam, in variis Conciliis congregatam, Stephanum I. errori obnoxium existimasse; cum ejus iudicio solenniter lato obstiterint diu ac repugnanti.

Cui perinde reponimus, D. Cyprianum ceteroque Episcopos Africanos, existimasse tunc primum, questionem de rebaptizandis hereticis, ad meram disciplinam spectare, nequam ad fidem; in qua liberum cuique esset in prælia eum servare ritum, quem a majoribus accepisset. Unde D. Cyprianus Epistola ad Stephanum R. P. suo, & Africanae Synodi nomine data: Scimus, inquit, quoddam quod semel imbibieritis nolle deponeatis, nec propositum suum facile mutare; sed sicut inter collegas pacis & concordie vincula, quedam propria que apud se semel sunt usurpatæ resinere. Quia inde re ipsa; aut certe datas postmodum retrahasse, novis a Praxea documentis alter informatum. Qua de causa homo Montanista jam factus, & in Pontificem & in Praxeam potenter invenitur. Atque id fatus esto, ad primum contra Victorem Romanum Pontificem accusationis caput repellendum.

IV. Instant nihilominus Adversarii: D. Augustinus lib. 2. de bapt. c. 4. Cyprianum ceteroque Episcopos Africanos excusat, propterea quod Sententia ab iis propagata de rebaptizandis hereticis, non sufficit in Concilio plenario ventilata atque damnata, utcumque sufficit a Stephano R. Pontifice solenni Decreto proscripta; In solo itaque Concilio plenario putavit esse indeficientem damnum erroris auctoritatem, cui soli repugnare nefas esset.

Repono. D. Augustinum excusare Cyprianum ceteroque Africanos duxat ex parte, & comparatione Marti Martini, Luna ipsa Martii quadraginta, an die Dominicæ subsequenti, celebrandum Ecclesia Minoris Asia universa priorem fecuta morem Iudorum, Victoris Romani Pontificis decretis obfirmato animo restitit; quamquam is Apostolica auctoritate, & ex sacro tribunali, sequenti die Dominico Pascha celebrandum edixit Epist. 48. ad Vincentium, qui ardenti deinde cha-

DISPUTATIO PRIOR CAP. VIII.

charitate, & martyrii false amputatus est, atque corclus.

V. Instant secundo: Stephanus I. lato Decreto in errorem extremum incidit, Africorum errori e diametro repugnantem; eorum scilicet hereticorum Baptisma probando, ratumque pronunciando, qui legitimam Baptismatis formam violabant. Quid quidem vitium Stephano, suppresso tam nomine, D. Cyprianus exprobat Epist. 73. Quomodo quidam dicunt, foris extra Ecclesiam, immo & contra Ecclesiam, modo in nomine Iesu Christi, ubiqueque & quomodoque Gentilem baptizatum, remissionem peccatorum conseqüi possit; quando ipse Christus gentes baptizari iubeat in plena & adunata Trinitate? Imo totum id disertus & apertus de Stephano I. fatetur Benedictus XII. in Opusculo contra Fratriculos edito; eum scilicet in extremum errorem edito Decreto incidisse; Concilium Nicenum opinionem & S. Cypriani & Stephani Pape corrigisse; determinando quod baptizati ab hereticis non serviantur formam Ecclesie, renientes ad Ecclesiam baptizentur; ab aliis vero hereticis baptizati non rebaptizentur. Stephanus ergo lato in Africanos iudicio, errasse convincitur.

Respondeo ita quidem ex lato Stephani I. decreto collegiis Cyprianum, astu disputationis abrumpit, utque illum iudicio confaret invidiam; sed minus vere. Cum enim generatim & indistincte dixisset Stephanus lato decreto, Nihil innovetur nisi quod traditum est, ut quicunque, & ex quacunque heresi venerit, ut manus illi imponantur in penitentiam; Cyprianus conseqüens esse existimat, ut quorundam hereticorum baptisma iudicinque probasset; atque etiam illorum, qui in plena & adunata Trinitate, ut Christus iussaret, non baptizata. Nec sat animadverit, Stephanum I. in ea cum Africanis mota lite, id semper pro certo posuisse, Baptismum verbis Evangelicis conferri debuisse, ut validus esset. Quod ex ipso Firmiliano S. Cypriani College differat colligitur, Epist. 74. ubi Stephani mentem explicatissimis verbis expoit. Non putat, inquit, querendum esse quis sit ille qui baptizaverit; eo quod ab his baptizatus est gratiam conseqüi potuerit, invocata Trinitate nominum Patris & Filii, & Spiritus Sancti. Auctioris contra Fratriculos scribentes suffragium nihil pendo; quod nequum Pontifex est, Benedicti XII. nomine insignitus, dum ita scriberet; sed privatus Theologus Joannes Farnarius nuncupatus, in Stephanum I. minus æquus, dum hunc illi excedentem errorem afficit, citato jam D. Cypriani testimonio de- lusus.

At inquis forte mihi: Dum D. Cyprianus Stephani I. Decretum perperam interpretatus, existimat eum in contrarium prouersus errorem incidere, omniumque hereticorum baptisma probat; tunc pro certo supposuit, posse Romanum Pontificem in errore incidere, lato sollemni Decreto. Nisi enim id posse contingere supposuerit, id re ipsa in Stephano I. contigisse non existimat. Romanum itaque Pontificem in fide fallibilem censuit, etiam dum ex Sacro tribunali Sententiam dicit.

Sic sane, inquit ego, Cyprianus ita supposuit, potuisse Stephanum I. lato Decreto in errorem prolabi; aut quia putavit eum ex tribunali, servatique formulis Sententiam non tulisse; (quo casu certe errare posse Pontificem non inficior,) aut quia questionem ab eo definitam, putavit esse disciplina, non fidei; ut suam ipse mentem aperire, Epistola paulo ante laudata.

Si autem ex me importune quæsieris, qua fieri forte potuerit, ut Cyprianus vir talis ac tantus

Sergi Tofn. V.

existimat, Stephanum I. Sententiam non tulisse ex tribunali; cum ex ipsis Decreti verbis planum esset, ipsum Controversiam illam rotam pro potestate dirimere voluisse; quod utique nūquam posset, nisi ex tribunali servatique formulis pronunciat? Qui etiam fieri potuerit, ut errore sua Afrorumque sententia ex diametro repugnantem, in quem incidisse Stephanum dictabat, (non esse scilicet baptizandos, qui sine debita forma sufficiant ab hereticis baptizati,) ad meram disciplinam spectare putaverit; cum si ille lege error omnium patentissimus?

Hæc, fateor, nec melius habeo quod reportam; nisi quod Cyprianus humani quid passus sit, in ei quam habuit cum Stephano I. lite gravissima, uti fassus est D. Augustinus. Quare ex inconsideratione, & in auctu disputationis, ad hæc fatus tunc non attendit; ad quæ animum diligenter applicuit, dum errorem primum imbibitum, (quod de tali vita estimandum est) tandem aliquid corredit, ut loquitur Augustinus Epist. 48. ad Vincentium Donatitam. Maxime cum fidem faciat Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos, Illos ipsos Episcopos, qui rebaptizandos hereticos cum Cypriano statuerant, ad antiquam consuetudinem revolutos, novum emisso Decretum.

CAPUT IX.

Marcellinus, Liberius, Melchiades Romani Pontifices absolvuntur.

I. EX quarto ineunte saeculo Marcellinus Romanus Pontifex, in Pontificia fallibilitatis probationem induci solet: quen anno circiter Christi 302. in persecutione Diocletiana, thura idolis adolevisse in templo Iidis, & Veltæ, refert Baronius in Annalibus.

Factum tamen, relicto Baronio, communis Eruditorum confessus negatur; quod a Petiliiano Donatito malo animo factum esse, monet D. Augustinus, lib. de unico Baptismo Cap. 16. Marcellini lapsum in persecutione Diocletiana commentem probant, primo silentium veterum omnium Scriptorum, qui Romanorum Pontificum gesta descripserunt, qui nihil hujusmodi memoriae proddiderunt. Secundo inanis Donatitarum labor; qui cum factum illud, ad Marcellinum Romanum Pontificem deprimentem, ultimo tandem Catholicis objecserunt, nusquam tamen probare potuerunt: qua ratione Augustinus de Petiliiano fabula hujus inventore ajebat loco laudato: Ipse sceleratus, & sacrilegum fuisse dicit, ego innocentem fuisse respondeo: quid labore probare defensionem mean, cum ille nec tenuiter probare conatus sit accusationem suam? Tertio repugnantia circumstantiarum, quibus factum illud adorant recentiores fabulatores, Petiliiani Donatitæ succentores. Quartu factum Concilium Singessanum, quod ea occasione dicitur celebratum. De quibus omnibus legi possunt, qui historiam hanc ætate nostra per traxerunt, Bollandi Continuatorum, Tillemontius, Natalis Alexander, & Pagius.

Sed etiæ factum admitteremus, nihil inde contra Romanorum Pontificum indeficientiam, qualiter in praefatis defendimus, posset extundi. Pontifices enim volumen falli nescios, ubi de fide ex cathedra, ut loquantur, seu e Sacro Tribunali, servatique formulis Sententiam non tulisse; (quo casu certe errare posse Pontificem non inficior,) ita deficiat, ut Marcellinum e Sacro Tribunali, præmissaque Cleri sui consultatione, thura idolis adolevisse sibi fingat? Id si fecit, non fecit ut Pontifex, sed ut homo circumdatus infirmitate, ut loquitur Paulus.